

→ **Po operácii nasleduje chemoterapia** – je to podávanie protirakovinových liekov za účelom zničenia ostávajúcich rakovinových buniek v tele. Chemoterapia pri rakovine vaječníkov zväčša pozostáva z dvoch rôznych liekov, podáva sa vnútrožilovo ako infúzia, pričom liečba trvá zvyčajne niekoľko hodín.

Cielená, biologická liečba – sú to novšie lieky, ktoré pôsobia prostredníctvom blokády signálov, ktoré stimulujú rast rakovinových buniek, alebo tým, že zasahujú do ich schopnosti získavať živiny pre svoj rast. Pri niektorých štádiách a typoch rakoviny vaječníkov sa pridávajú ku chemoterapii alebo sa podávajú po chemoterapii ako udržiavacia liečba.

Sledovanie po liečbe



Frekvencia sledovania lekárom (onkológom) vo väčšine prípadov

→ **každé 3 mesiace** počas prvých dvoch rokov po ukončení liečby,

→ **následne každých 6 mesiacov**

Pri každej návšteve Vás lekár vyšetří a môže vykonať aj:

gynekologické vyšetrenie, ✓

požadované krvné testy a/alebo objednať ✓
zobrazovacie vyšetrenia, aby sa zistilo, či sa rakovina nevrátila

podľa nálezu rozhodnúť o vhodnom ✓
liečebnom postupe v prípade, že sa ochorenie vrátilo.

Podrobné informácie o ochorení nájdete v patientskej príručke Európskej spoločnosti medicínskej onkológie (ESMO) uverejnenej na webovej stránke Národného onkologického inštitútu v časti Pacient <http://www.noisk.sk/pacient/onkologicke-ochorenia> alebo priamo tu:



Na www.noisk.sk môžete získať viac potrebných informácií o onkologických ochoreniach aj prevencii, vrátane onkologických skriningových programov.

Národný onkologický inštitút bol zriadený Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky. Je odbornou platformou podporujúcou napĺňanie Národného onkologického programu a slúži odbornej i laickej verejnosti.



Onkoporadňa

Na bezplatnej linke **0800 11 88 11** sú Vám k dispozícii skúsení odborníci – lekári, psychologovia, výživoví asistenti, sociálno-právni poradcovia. Sú pripravení Vám poradiť a pomôcť s Vašími konkrétnymi otázkami. Vaše dotazy môžete zasielať i mailom na poradna@lpr.sk. Rozpis časov služieb jednotlivých odborníkov na každý deň nájdete na www.lpr.sk/poradna.

Sieť onkopsychológov

Naprieč Slovenskom je Vám k dispozícii približne 20 psychologov, ktorí ponúkajú **individuálne príp. skupinové poradenstvo** a terapiu počas liečby a po nej. Kontakty na onkopsychológov v daných mestách nájdete na www.lpr.sk/siet-psychologov.

Centrá pomoci LPR

Pre onkologických pacientov ponúkame v Centrách pomoci v Bratislave, Košiciach a Martine rehabilitácie, pohybové a voľnočasové aktivity a vzdelávacie kurzy.

Rodine či blízkym onkologického pacienta individuálne poradíme. Organizujeme edukačné prednášky pre širokú verejnosť, ktorá sa chce dozvedieť viac o onkologickom ochorení a prevencii.

Viac informácií o bezplatných programoch Ligy proti rakovine určených pre onkologických pacientov a ich rodiny môžete nájsť na www.lpr.sk

Túto brožúrku sme pripravili v spolupráci s:



<http://www.noisk.sk>



MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.health.gov.sk



LIGA PROTI
RAKOVINE

RAKOVINA VAJEČNÍKOV

Stručná definícia ochorenia

Rakovina vaječníka vzniká z buniek vaječníkov alebo vajcovodov, ktoré nekontrolovane rastú a množia sa, čím vytvárajú zhubný nádor.

Najčastejším typom rakoviny vaječníkov je takzvaný epitelový karcinóm vaječníka – odlišuje sa od iných nádorov vaječníka svojím vzhľadom pod mikroskopom – to odrzkadľuje typ tkaniva, z ktorého rakovina vznikla.

Hlavné podtypy epitelového karcinómu vaječníka zahŕňajú **serózný, mucinózny, endometroidný a svetlobunkový karcinóm**. Diagnostikované sú rovnakým spôsobom, ale ich liečba sa môže líšiť.

Rakovina vaječníka je celosvetovo siedmym najčastejším nádorovým ochorením u žien. Najčastejšie postihuje staršie ženy po menopauze, teda pacientky po päťdesiatke- šesťdesiatke.

Rizikové faktory

Pre vznik rakoviny to môžu byť tieto:

- **Určité mutácie v BRCA1 alebo BRCA2 génoch**
- **Výskyt rakoviny prsníkov a ženských pohlavných orgánov u najbližších príbuzných**
- **Skoré začatie prvej menštruácie (pred 12 rokom života)**
- **Neskorá menopauza či nadváha**

Najčastejšie prejavy ochorenia sú napríklad:

- **Bolesti brucha alebo lona**
- **Poruchy vyprázdňovania stolice (zápcha, hnačka) alebo moču (časté močenie)**
- **Krvácanie z pošvy**
- **Pocit nafúknutého brucha**
- **Pocit únavy**
- **Nechutenstvo**
- **Zväčšenie obvodu brucha**

Spôsob stanovenia diagnózy

Najdôležitejšie je gynekologické vyšetrenie vrátane ultrazvukového vyšetrenia malej panvy cez pošvu

Vyšetrenie onkomarkera Ca-125 (v krvi)

CT vyšetrenie (počítačová tomografia) hrudníka, brucha a malej panvy

Liečba

Všetky zobrazovacie vyšetrenia spolu s operáciou pomáhajú určiť štádium ochorenia. Štádium rakoviny vaječníka sa stanovuje podľa:

- veľkosti nádoru,
- postihnutia lymfatických uzlín,
- podľa toho, či sa šíri mimo brušnej dutiny do iných častí tela. *Táto informácia je pomocná pri rozhodovaní sa o najlepšej liečbe.*

Operácia predstavuje **základ liečby** rakoviny vaječníka **v skorých štádiách**.

Pokročilá rakovina (ktorá presahuje postihnutie iba vaječníkov) je liečená oboma metódami, teda **operačne a aj chemoterapiou**, v niektorých prípadoch sa môže pridať ku chemoterapii aj **biologická, tzv. cieleňá liečba**.

Vo veľmi pokročilých štádiách môže byť indikovaná iba **chemoterapia** a v niektorých indikovaných prípadoch, napríklad bolestiach pri postihnutí kostí môže byť indikovaná **paliatívna rádioterapia – ožarovanie**.

Operácia zahŕňa odstránenie oboch vaječníkov, vajcovodov a predstierky (omentum).

Odoberajú sa vzorky aj z výstelky zvnútra brušnej dutiny – pobrušnice, vyberajú sa všetky viditeľné nádory, odoberá sa tekutina z dutiny brušnej (alebo jej výplach) na vyšetrenie pod mikroskopom.

Niekedy je nutná spolupráca s brušným chirurgom, napr. ak je potrebné odstrániť časť postihnutého čreva.